

NIEUWSBRIEF PADDESTOELENWERK GROEP DRENTHE

NUMMER 4

JUNI 2003

**Redactie: Eef Arnolds &
Bernhard de Vries**

**Adres redactie en secretariaat:
Bernhard de Vries
Roerdomplaan 222
7905 EL Hoogeveen**

INHOUD

Op weg naar een paddestoelenatlas van Drenthe	2
Aantal soorten paddestoelen per kilometerhok in Drenthe	3
Activiteiten van de PWD in 2003	4
Excursies	4
Overige bijeenkomsten van de PWD	5
Dankzij egel en muis – Rob Chrispijn	6
De excursies van de PWD in 2002 – Eef Arnolds, Rob Chrispijn, Will Pannekoek en Bernhard de Vries	9
Paddestoelenbeheer 4: Lanen en bermen met bomen – Eef Arnolds	19
Over zieke appels en peren – Bernhard de Vries	21
Nieuws van het paddestoelenmeetnet	23
Wat doet de paddestoelenwerkgroep?	24
De nieuwsbrief	24

OP WEG NAAR EEN PADDESTOELNATLAS VAN DRENTHE

In deze nieuwsbrief treft u, gewoontegetrouw, korte verslagen aan van de PWD excursies in 2002, inclusief lijstjes van de bijzondere vondsten. Zij geven een impressie van het sterk wisselende seizoen met een armzalig, droog begin in augustus maar met een lange, productieve uitloop tot in december.

Niet alleen tijdens werkgroepexcursies worden er op systematische wijze gegevens verzameld over paddestoelen in Drenthe. Dit gebeurt ook in toenemende mate door individuele werkgroepsleden. In deze nieuwsbrief verwoordt Rob Chrispijn zijn ervaringen in de veenkoloniën van Noordoost Drenthe, een tot nu toe weinig bezocht gebied. Overigens zijn de meeste individuele excursies afgelopen jaar gehouden in Zuidwest Drenthe en de omgeving van Beilen. Het grote aantal kilometerhokken in die streken met meer dan 25 soorten op bijgaand kaartje is daarvan het resultaat.

Het is ook al bijna een traditie dat Bernhard de Vries aandacht besteedt aan de onaanzienlijke lilliputters onder de paddestoelen. Deze keer schrijft hij over de verborgen veroorzaker van vruchtboomkanker.

In de serie over paddestoelenbeheer behandelt Eef Arnolds het wenselijke beheer van met bomen beplante wegbermen, een uiterst belangrijk biotoop voor paddestoelen. Helaas gaat het slecht met veel mycologisch waardevolle bermen als gevolg van ongunstige beheersmaatregelen. Hier is met relatief weinig inspanningen grote natuurwinst te boeken. Bermbeheerders zouden moeten beseffen dat een rijke paddestoelenflora niet alleen op prijs wordt gesteld door leden van de PWD en andere natuurliefhebbers, maar ook door wandelaars, fietsers en natuurfotografen.

Onze kennis over paddestoelen in Drenthe is de afgelopen jaren enorm toegenomen. Het aantal kilometerhokken met meer dan 50 soorten is bijvoorbeeld sinds 2001 gestegen van 92 (zie kaartje in Nieuwsbrief 2) tot 484 nu (zie bijgevoegd kaartje). De kaart laat echter tegelijk zien dat er nog heel wat te doen valt. In veel kilometerhokken zijn nog steeds minder dan 10 soorten genoteerd. Vooral het oosten van de provincie blijft een zorgenkindje. Op grond van de ervaringen in voorafgaande jaren verwachten we toch dat over ongeveer vijf jaar een representatief beeld zal zijn verkregen over de verspreiding van paddestoelen in Drenthe. De WPD streeft er naar om dan de gegevens samen te vatten in een Atlas van Drentse paddestoelen. Er is reeds een eerste opzet gemaakt van de inhoud en een voorlopige verdeling van hoofdstukken over verschillende auteurs. We houden u van de vorderingen op de hoogte.

De redactie

Aantal soorten paddestoelen per kilometerhok in Drenthe
Stand van zaken per 1 juni 2003.

ACTIVITEITEN VAN DE PWD IN 2003

EXCURSIES

Het is aan te bevelen om bij ongunstig weer (bijvoorbeeld langdurige droogte) de excursieleider van die dag 's avonds van tevoren op te bellen. Mogelijk wordt de excursie dan afgelast. De meeste PWD excursies zijn op maandag, maar om tegemoet te komen aan de wens van mensen met een volledige baan zijn drie excursies op zondag gepland.

Tijdens de excursies proberen we zo veel mogelijk karteringswerk uit te voeren, maar er zal ook aandacht worden geschonken aan de instructie van beginners. Alle PWD-excursies beginnen om tien uur en duren tot ergens in de middag, afhankelijk van het weer en de vondsten. Proviand en drinken meenemen. Waterdicht schoeisel of laarzen aanbevolen.

Zaterdag 23 augustus: Omgeving Assen (Asserbosch of gebied van de Drentse Aa).

Verzamelen 10.30 uur bij NS station Assen. Excursieleider: Eef Arnolds (0593-523645). **Excursie Nederlandse Mycologische Vereniging.**

Maandag 25 augustus: Omgeving Norg. Verzamelen 10 uur bij het oude kerkje van Norg.

Excursieleider: Eef Arnolds (0593-523645)

Maandag 1 september: Omgeving Schoonoord. Verzamelen 10 uur bij de kerk oostelijk van de brug. Excursieleider: Will Pannekoek (0522-472632)

Zondag 7 september: Leggelderveld. Verzamelen 10 uur bij de brug van Geeuwenbrug.

Excursieleider: Eef Arnolds (0593-523645)

Maandag 15 september: Katshaar. Verzamelen 10 uur bij de molen in centrum Dalen.

Excursieleider: Bernhard de Vries (0528-265234)

Maandag 22 september: Staatsbossen Drouwenerveld. Verzamelen 10 uur bij de kerk in Grolloo. Excursieleider: Rob Chrispijn (0521-381934)

Zaterdag 27 september. Bossen in de omgeving van Havelte. Verzamelen 10.30 uur bij NS-station Meppel. Excursieleider Eef Arnolds (0593-523645). **Meetnetexcursie NMV** (zie p. 23)

Maandag 29 september: Zwanemeer. Verzamelen 10 uur in Gieten bij de kerk aan de kruising in het centrum. Excursieleider: Eef Arnolds (0593-523645)

Zondag 12 oktober: Noorder Duinen of Zuursche Duinen. Verzamelen 10 uur bij het kerkje bij de rotonde te Een. Excursieleider: Cees Koelewijn (050-5010740)

Maandag 20 oktober: Tonckensbos bij Huis ter Heide. Verzamelen 10 uur bij de Mr. Sickensbrug over de Drentse Hoofdvaart, Bovensmilde. Excursieleider: Rob Chrispijn (0521-381934)

Maandag 27 oktober: Landgoed Terborg en bosje Gasteren. Verzamelen 10 uur bij het kerkje in Anloo. Excursieleider: Bernhard de Vries (0528-265234)

Maandag 3 november: Spijkerboor en Duursche landen langs de Hunze. Verzamelen 10 uur bij de kerk in Annen. Excursieleider: Rob Chrispijn (0521-381934)

Zondag 9 november: Kortewegsebos. Verzamelen 10 uur bij de koepelkerk te Smilde.

Excursieleider: Eef Arnolds (0593-523645)

OVERIGE BIJENKOMSTEN VAN DE PWD

Alle bijeenkomsten worden gehouden in de mycologische werkruimte van Eef Arnolds, Holthe 21, Beilen (0593-523645). Op werkgroepavonden wordt gemeenschappelijk vers materiaal gedetermineerd en besproken. Iedereen kan verzamelde paddestoelen meenemen. Elke avond wordt speciaal aandacht geschonken aan een bepaalde groep paddestoelen, maar ook materiaal van andere groepen is welkom. In de werkruimte is veel mycologische literatuur voorhanden.

Maandag 8 september: Werkgroepavond, aanvang 19.30 u. Speciale aandacht voor Russula's en Melkzwammen.

Dinsdag 30 september: Werkgroepavond, aanvang 19.30 u.. Speciale aandacht voor Satijnzwammen.

Dinsdag 21 oktober: Werkgroepavond, aanvang 19.30 u. Speciale aandacht voor Taailingen (Marasmius) en Collybia.

Maandag 10 november: Werkgroepavond, aanvang 19.30 u. Speciale aandacht voor Mosklokjes (Galerina) en korstzwammen.

Zaterdag 15 november: **Drentse zwamdag**. Leerzame en gezellige afsluiting van het seizoen. 13.30 tot 18 uur

Programma: Bij gunstig weer een korte excursie in de omgeving van Holthe
Overzicht van bijzondere vondsten door Rob Chrispijn
Het paddestoelenmeetnet in Drenthe door Eef Arnolds
Bijdragen en dia's van deelnemers (dia's van bijzondere of twijfelachtige vondsten zijn welkom)

Aansluitend bij de zwamdag voor de liefhebbers een etentje in het Olde Posthuus te Anholt bij Pesse (opgave voor 1 november bij Eef Arnolds, 0593-523645 met voorkeur voor vlees, vis of vegetarisch).

WERKWEEK NMV

De binnenlandse werkweek van de Nederlandse Mycologische Vereniging vindt dit jaar plaats in Bakkeveen. Dagelijks zullen er diverse excursies worden georganiseerd naar gebieden in Friesland en Drenthe. Speciale aandacht zal worden geschonken aan de inventarisatie van het recent opgerichte Nationaal Park 'Het Drents Friese Wold'. Een goede gelegenheid om een week lang intensief met paddestoelen bezig te zijn. Het is ook mogelijk om dagexcursies mee te maken, indien van tevoren aangemeld. Organisatie en informatie: Roel Douwes, tel. 050 5718578.

OPROEP: DOOSJES

Voor het bewaren van gedroogd materiaal van paddestoelen in het herbarium zijn stevige, min of meer platte doosjes noodzakelijk, bijvoorbeeld doosjes van lucifers, pottertjes en sigaren. Doosjes van allerlei formaten zijn welkom bij Eef Arnolds, Holthe 21, 9411 TN Beilen.

DANKZIJ EGEL EN MUIS
Een mycologische verkenning van Noordoost Drenthe
Rob Chrispijn

Mijn vrouw moest afgelopen november een serie kindervoorstellingen geven in de bibliotheek van Hoogezand. Omdat dit niet echt naast de deur ligt van ons huis in Vledderveen, was besloten om te overnachten in Groningen en er op die manier nog een aardig uitstapje van te maken. De uren die mijn vrouw bezig was om peuters en kleuters de avonturen van Egel en Muis te vertellen, gebruikte ik om in het nabijgelegen Noordoost Drenthe naar paddestoelen te kijken. Doordat het paddestoelenseizoen pas half september een beetje op gang was gekomen, hadden nog niet alle zwamvlokken hun kruit verschoten en was er in november nog redelijk wat te vinden. Dat gold zeker voor de bermen, waar de wat latere soorten volop te vinden waren.

Op het kaartje van aantallen paddestoelen in kilometerhokken van Drenthe was te zien dat in het gebied rond Zuidlaarderveen en Eexterveen nog nauwelijks naar paddestoelen was gekeken. Dus was er een ruime keuze aan lege kilometerhokken! Op het eerste gezicht lijkt dit deel van Drenthe vrijwel verstoken te zijn van bos, maar bestudering van een detailkaart laat toch nog flink veel, verspreide groene vlekjes zien. Vooral langs de Hunze liggen allerlei bosjes, rechthoekig afgesneden, hetgeen verraadt dat ze het resultaat zijn van een ruilverkaveling. Hoe goed een detailkaart ook is, je kunt er niet op zien of een bepaalde weg al of niet beplant is met bomen; en natuurlijk al helemaal niet of zich daar een mycologische interessante berm bevindt. Maar dat is juist de verrassing die een verkenning in een onbekend gebied spannend maakt.

Geelwitte mycena en Rietwielkje

Het begon goed: Nog geen honderd meter voorbij de grens met Groningen was de eerste berm die ik op de eerste dag tegenkwam al zeer mosrijk met behoorlijk wat paddestoelen. Bij eiken groeiden hier onder meer: Vissige eikenrussula (*Russula graveolens*), Lilastelige gordijnzwam (*Cortinarius erythrinus*), Gewoon sneeuwzwammetje (*Hygrocybe virginea*) en Geelwitte mycena (*Mycena flavoalba*). Ik noem hier vier soorten die ik gedurende deze vier novemberdagen op veel plaatsen zou tegenkomen; vaker dan ik ze rond mijn woonplaats in Zuidwest Drenthe zie. Vooral de Geelwitte mycena lijkt een voorkeur te hebben voor de iets rijkere gronden van de voormalige veenkoloniën. Deze mycena is tijdens die dagen in 14 van de 32 bezochte kilometerhokken aangetroffen. Een andere mycena die ik op het pleistocene zand ook zelden vind, maar die in dit gebied vijf keer in boomloze bermen of op sloottaluds werd genoteerd, was de Grijsbruine grasmycena (*Mycena aetites*).

November is de meest gunstige tijd voor het Rietwielkje (*Marasmius limosus*). Op sterk beschutte plekken groeit deze lilliputter op afgevallen, vochtig blad van riet. Zelfs in betrekkelijk smalle rietkragen kan deze Taailing voorkomen, zeker als tussen het riet ook wat andere waterplanten groeien die voor extra luwte zorgen. Tussen riet groeien ook nogal eens brandnetels, maar dit wijst vaak op verdroging en de kans Rietwielkjes te vinden is dan vrijwel nihil. In Noordoost Drenthe zijn voldoende plas-en-dras plekken om het Rietwielkje hier tot een vrij algemene soort te maken. In een kleine tien van de 32 bezochte kilometerhokken is deze soort waargenomen.

Langs de Hunze

De Hunze was ooit een kronkelende beek waar het water van de Hondsrug via de oostzijde kon wegstromen naar de lager gelegen gebieden in Groningen. Nu lijkt hij als langs een

lineaal door het landschap getrokken. Maar op verschillende plekken wordt gewerkt om de Hunze weer een meer natuurlijk aanzien te geven. Zoals op een groot bord te lezen viel, gaat het hier om de hermeandering van de Hunze. Zo'n woord is even wennen, maar aangezien dit landschap even strak is getrokken als de Hunze en zo ontdaan van enige natuurlijke stoffering, is elke verandering al gauw een verbetering.

Zoals eerder gezegd liggen er langs dit afwateringskanaal vrij veel bosjes die vaak bestaan uit een mix van eiken en essen. Hier waren vooral mycena's algemeen. Bijvoorbeeld Draadsteelmycena (*Mycena filopes*), Streepsteelmycena (*M. polygramma*) en Suikermycena (*M. adscendens*), soorten die je in zandbossen (veel) minder aantreft. De Suikermycena heeft een minuscuul hoedje dat met een loupe blijkt te zijn bezaaid met glazige bolletjes; vandaar de naam. Een andere soort die hier regelmatig werd gevonden, was de Grootsporige raspzwam (*Steccherinum bourdotii*). Van bovenaf gezien lijken de vruchtlichamen erg op die van de Gele korstzwam (*Stereum hirsutum*), maar bij omkeren blijkt de onderkant bezet te zijn met fijne, gele tot zalmkleurige stekeltjes, die dicht op elkaar staan. Hij groeide hier vooral op essentakken, maar is daar niet toe beperkt.

Een soort die wel aan essen is gebonden, is het Essevliesselkje (*Hymenoscyphus albidus*), een paar millimeter groot, wit schijfzwammetje dat uitsluitend groeit op stelen van afgevallen essenbladeren. Heel kieskeurig dus, maar in november wanneer het afgevallen blad al een beetje begint te vergaan, met vele duizenden aanwezig.

Bij Eexterveen ligt richting Hunze de Elzemaat, een landbouwgebied met kraak noch smaak, maar waar de grootschalige ingrepen in het stroomgebied van de Hunze achter de rug zijn. Sinds een jaar zijn de weilanden langs de beek uit productie genomen. Het grasland wordt nu gemaaid en het maaisel afgevoerd. Een maatregel die door geen enkele natuurbeheerinstantie lang kan worden volgehouden omdat dit gebied 100 hectare beslaat en het dus handenvol geld kost. Dit vernam ik van een boswachter die kwam informeren wat ik daar eigenlijk uitvoerde. Ik had een enthousiast verhaal omdat ik net een paar minuten eerder op de verder paddestoelloze dijk iets bijzonders had gevonden. Tussen het gras (dat er op die plek niet anders uitzag dan willekeurig welk andere plek) groeide een ijle, kronkelige kluwen van vleeskleurige knotszwammen. Een beetje zoals de Wormvormige knotszwam (*Clavaria fragilis*) soms kan groeien, alleen waren deze doorschijnend en veel slanker. Ze leken daardoor op geen enkele knotszwam die ik ooit gezien had. Thuis kwam ik er ook niet uit en daarom dropte ik ze de volgende dag bij Eef Arnolds. Die keek peinzend, maar ik was nog niet weggereden of de naam viel hem in: Roze grasknotsje ofwel *Typhula incarnata*, een soort die Eef twintig jaar geleden een keer had gezien. En dat was toen meteen de laatste vondst, want hoewel deze soort volgens de literatuur vroeger niet zeldzaam moet zijn geweest, is hij in de daarop volgende decennia niet meer in Nederland gesignaleerd.

Annerveense dodenakker

Op een mistige novemberochtend passeerde ik deze begraafplaats, die een eindje van de weg af ligt, als een eiland in het boerenland. Ik had een ander doel in mijn hoofd, dus dit zou niet meer dan een kort oponthoud moeten zijn. Maar ik ben er uiteindelijk de hele ochtend gebleven, alsmat gelukkiger wordend!

Op het eerste gezicht was het nog niet zo veelbelovend. Wat Geelwitte mycena's, maar die had ik dezer dagen al genoeg gezien. Daarom liep ik eerst naar de hoge haag met oude taxus. Ik meende van Bernard de Vries te weten dat op Taxus een paar bijzondere korstzwammen kunnen voorkomen. Als dat waar is, zaten ze in ieder geval niet op deze, hoewel de taxusbomen toch een respectabele leeftijd leken te hebben.

Terug op het gras vond ik de eerste wasplaat: het Papegaaizwammetje (*Hygrocybe psittacina*). Die bleek hier op meer plaatsen voor te komen. Dat gold ook voor het Gewoon vuurzwammetje (*H. miniata*) en Zwartwordende wasplaat (*H. conica*). De Elfenwasplaat (*H.*

ceracea) groeide slechts op één plek, maar deze soort is in Drenthe dan ook een uitgesproken zeldzaamheid. Die stond op een plek waar mossen behangen waren met grijze, rimpelige huidjes van een paar milimeter grootte. Ik heb geprobeerd om ze te fotograferen, maar dat viel niet mee. De camera moet er zo dicht op dat het haast een kwestie van geluk wordt om in zo'n macro-opname om een paar van die mosoortjes tegelijk scherp te krijgen. Want het ging natuurlijk om mosoortjes, alleen om welke soort? Thuis werden ze gedetermineerd als Gerimpeld mosoortje (*Arrhenia retiruga*), een zeldzame soort die parasiteert op slaapmossen en in Drenthe nog nooit gevonden was.

Daarmee was het aantal bijzonderheden nog niet uitgeput. Wanneer je ergens wasplaten vindt, is er ook kans op knotszwammen. En die stonden er ook: Gele knotszwam (*Clavulinopsis helveola*), Fraaie knotszwam (*C. laeticolor*) en Sikkelkoraalzwam (*C. corniculata*). In mijn door opwinding gekleurde waarneming leek het wel te krioelen van de Sikkelkoraalzwammen. Toch een soort die je in Drenthe maar zelden ziet en die ik eerlijk gezegd, behalve op de Waddeneilanden, verder in Nederland nog nooit had gevonden.

In grasland dat zo schraal en mosrijk is als op dit kerkhof kun je ook aardtongen verwachten. Ik vond er slechts één, namelijk de Brede aardtong (*Geoglossum cookeianum*), een van de weinige aardtongen die niet op de Rode Lijst staat. Voor trechterzwammen geldt het omgekeerde. Daarvan staan er maar weinig op de Rode Lijst. Een soort met het predikaat 'gevoelig' is de Stinkende trechterzwam (*Clitocybe foetens*). Dat stinken van de exemplaren die hier gezellig bij elkaar groeiden, bestond voornamelijk uit een sterke, iets ranzige meelgeur. Daarom dacht ik in eerste instantie aan een of andere satijnzwam. Maar de lamellen vertoonden geen spoor van roze en onder de microscoop zagen de sporen er ook geheel anders uit. Ik had er nog lang mee kunnen aanmodderen, als Eef Arnolds de vruchtlichamen, in het zelfde doosje met het Roze grasknotsje, niet onmiddellijk had herkend als Stinkende trechterzwam.

In totaal vond ik die ochtend op deze begraafplaats vier wasplaten, drie knotszwammen, één aardtong en twee satijnzwammen. Voeg daar nog dat mosoortje aan toe en u zult begrijpen dat ik het daar in Noordoost Drenthe zeer naar mijn zin heb gehad. Dankzij Egel en Muis.

Roze grasknotsje
DE EXCURSIES VAN DE PWD IN 2002
Eef Arnolds, Rob Chrispijn, Will Pannekoek en Bernhard de Vries

Bij alle excursies wordt een lijstje gegeven van soorten die vermeld worden op de Rode lijst van kwetsbare en bedreigde paddestoelen, alsmede van soorten die in Nederland of Drenthe als (zeer) zeldzaam worden beschouwd.

	Categorieën van de Rode Lijst:
GE = Gevoelig	KW= Kwetsbaar
BE = Bedreigd	EB = Ernstig bedreigd
* = (Regionaal) zeldzaam, niet op Rode Lijst	

19 augustus. Kortewegsebos
Rob Chrispijn

Ten oosten van Smilde ligt het Kortewegsebos aan de rand van het Hijkerveld. Omdat het niet via doorgaande wegen bereikbaar is, was het tot voor kort slecht bezocht. In ieder geval door mycologen, want er waren slechts weinig gegevens bekend van dit toch behoorlijk grote boscomplex. Daar is maar ten dele verandering in gekomen, want de excursiedatum viel midden in de warme augustusmaand. Dat wil niet zeggen dat er geen interessante of bijzondere soorten werden gevonden. Onder beuken aan de noordwestrand van het bos groeide een kleine, vaag paarsig bruine russula die in het veld al benoemd werd als Gewolkte russula, een soort die in recente tijden erg achteruit is gegaan. Dat geldt gelukkig niet voor de stralend gele Gele berkenrussula (*Russula claroflava*), die we op vochtige plekken een paar keer vonden, uiteraard bij berk. Van een ander soort geel, maar niet minder mooi, is de Gele larixboleet, die hier midden op een grazig pad groeide.

Een apart biotoop werd gevormd door een gebied met grote pitruspollen en daartussen veel veenmos. Een combinatie die je in Drenthe weinig aantreft. Aan paddestoelen groeiden er nu Bleke moeraszwavelkop (*Psilocybe elongata*) en een enkele Veenmosgrauwkop (*Tephrocybe palustris*). Op de iets hogere delen stonden wat armetierige berken en lijsterbessen. Op exemplaren die het loodje hadden gelegd groeiden Waaiertje (*Schizophyllum commune*) en Vermiljoenhoutzwam (*Pycnoporus cinnabarinus*) Toen één van ons wat verder het veld inliep om een merkwaardig gevormde Tonderzwam op een dode berk beter te bekijken, maakte deze zwam zich los van de boom en veranderde voor onze ogen in een Nachtzwaluw. In de opgewonden conversatie die daar op volgde, vloog even later een tweede exemplaar op. Het vermoeden lijkt gerechtvaardigd dat deze bijzondere vogel in dit terrein gebroed heeft!

Bijzondere vondsten:

Hanekam	KW	Cantharellus cibarius
Gewolkte russula	BE	Russula brunneoviolacea
Gele ringboleet	KW	Suillus grevillei

26 augustus. Langeloërduinen
Eef Arnolds

Het dorp Norg met z'n mooie essen ligt in een prachtige, bosrijke omgeving. Aan de noordkant liggen de oude heidebossingen van de Langeloërduinen. We konden met eigen ogen constateren dat de streek in trek is bij recreanten want we struikelden over campings en bungalowterreinen. Eigenlijk een uitgestrekt dorp onder de bomen. Paddestoelen waren er daarentegen weinig door de aanhoudende droogte. Bovendien is de mycoflora in zulke bossen op droge zandgrond altijd beter ontwikkeld in oktober en november. Alhoewel, in een

wegberm stond een mooie groep van het Donker eikenbladzwammetje (*Collybia ocior*), een soort die juist vroeg in het jaar fructificeert en die uit Drenthe tot nu toe nauwelijks gemeld is. Langs een gemaaid pad op een camping groeide de Kleinsporige vezelkop, ook al een weinig bekende soort en zowaar nieuw voor Drenthe. Mosrijke stukjes bos op voormalig stuifzand zagen er potentieel interessant uit. Aan bijzondere soorten groeiden er nu de Oorlepelzwam, Hanekam en Zwarte truffelknotszwam.

Zo levert toch iedere excursie verrassingen op. De totaalijst voor vier kilometerhokken telde aan het eind van de dag 112 soorten, een resultaat waarvan we aan het begin van de wandeling niet hadden durven dromen.

Bijzondere vondsten:

Oorlepelzwam	KW	Auriscalpium vulgare
Kostgangersboleet	KW	Boletus parasiticus
Hanekam	KW	Cantharellus cibarius
Zwarte truffelknotszwam	BE	Cordyceps ophioglossoides
Dwergsatijnzwam	KW	Entoloma rhodocylix
Kleinsporige vezelkop	KW	Inocybe glabripes
Kruidige melkzwam	KW	Lactarius camphoratus

1 september. Asserbosch

Eef Arnolds

Zelfs onder droge omstandigheden is in het Asserbosch altijd wel wat te beleven op mycologisch gebied. Daarom was dit gerenommeerde terrein uitgekozen voor een excursie voor tellers in het paddestoelenmeetnet zo vroeg in het seizoen. Dat was maar goed ook want in de meeste andere Drentse terreinen was in deze periode nauwelijks iets te vinden. In het Asserbosch was het ook bepaald geen vetpot, maar de tien deelnemers kregen uiteindelijk nog zo'n 60 soorten te zien waaronder 16 telsoorten. Russula's waren met 18 soorten uitstekend vertegenwoordigd. Hoogtepunten waren kersverse vruchtlichamen van twee ernstig bedreigde stekelzwammen, de Blauwvoetstekelzwam en de Wollige stekelzwam. Ze groeiden op een bekende plek in een eikenlaantje bij de Boshof. Ook een jonge Zwartvoetkrulzoom bij een sparrenstronk op een nieuwe vindplaats langs een laan bij het kerkhof was zeer fotogeniek.

De mosrijke gazons met oude bomen van het kerkhof langs de Beilerstraat zijn altijd goed voor mooie vondsten. Behalve oude bekenden als de Groene glibberzwam, Zwarte truffelknotszwam en Amandelrussula vonden we er nu ook de Gewolkte russula, Kleine trompetzwam, Penseelfranjezwam en de in Drenthe zeldzame Groene knolamaniet in alle stadia van ontwikkeling. Het Asserbosch heeft bij ieder bezoek wel een paar verrassingen in petto!

Bijzondere vondsten:

Groene knolamaniet	*	Amanita phalloides
Kostgangerboleet	KW	Boletus parasiticus
Hanekam	KW	Cantharellus cibarius
Zwarte truffelknotszwam	BE	Cordyceps ophioglossoides
Groene glibberzwam	KW	Leotia lubrica
Zwartvoetkrulzoom	BE	Paxillusatrotomentosus
Wollige stekelzwam	EB	Phellodon confluens
Kleine trompetzwam	EB	Pseudocraterellus undulatus
Gewolkte russula	BE	Russula brunneoviolacea
Amandelrussula	EB	Russula laurocerasi
Blauwvoetstekelzwam	EB	Sarcodon scabrosus
Penseelfranjezwam	*	Thelephora penicillata
Bittere boleet	KW	Tylopilus felleus

2 september. Boswachterij Gees
Will Pannekoek en Bernhard de Vries

Op twee september hebben we ons geluk beproefd in boswachterij Gees. We zouden verzamelen in Nieuw Balinge. Het was de afgelopen tijd droog geweest en nu nogal winderig. Plaatselijk had het wel geregend maar, zoals deze dag bleek, was de regen met een grote boog om onze bossen heen gegaan. Het was een armoedige bedoening. Geert de Vries en Rob Chrispijn hielden het omstreeks de middag voor gezien en alleen de initiatiefnemers hebben samen nog wat rondgekeken. In totaal werden vier kilometerhokken “gedaan” en daar vonden we 77 soorten, waaronder zowaar toch nog zes soorten van de Rode Lijst.

Bijzondere vondsten:

Kostgangerboleet	KW	Boletus parasiticus
Wolvezelkop	KW	Inocybe lanuginosa s.lato
Viltige maggizwam	KW	Lactarius helvus
Purperbruine mycena	GE	Mycena purpureofusca
Mestkaalkopje	GE	Psilocybe coprophila
Leerkaalkopje	GE	Psilocybe horizontalis

9 september. Bossen bij Tiendeveen
Will Pannekoek

Met zes deelnemers, waarvan vier uit de omgeving van Roden, konden we spreken van een goede opkomst, de omstandigheden in aanmerking genomen. Onze tocht ging door een oud ontginningsgebied waar veel turf is gegraven. Het is nu overwegend loofbos in particulier bezit met hier en daar wat fijnsparren- en douglaspercelen. In dit gebied liggen wat kanaaltjes, die gegraven zijn voor ontwatering van de veengebieden en ook gebruikt konden worden voor vervoer van turf. In deze omgeving worden ze “wieken” (wijken) genoemd. Ze staan haaks op het Linthorst-Homankanaal. Bovendien is er aan de noordoostkant een ven, dat is dichtgegroeid bleek met pitrus, veenmos en watervanel.

De verwachtingen waren niet hoog gespannen. Het was namelijk erg droog geweest in de afgelopen tijd en dat betekent meestal, dat er goed gezocht moet worden. Dat we op zeker moment vol blijdschap en bewondering om een in redelijke staat verkerende Parelamaniet (*Amanita rubescens*) stonden, zegt waarschijnlijk genoeg. Toch is het een prima dag geworden. Er was van dit bos niet veel bekend, dus alles was goed. Na enige uren van intensief speurwerk hadden we bijna 50 soorten. Opmerkelijk was de eerste vondst, namelijk een Kostgangerboleet (Waar kwam je ze dit jaar eigenlijk niet tegen?). Ook de Kussenvormige houtzwam (*Hapalopilus rutilans*) was voor de meeste deelnemers interessant als een van de minder algemene telsoorten in het paddestoelenmeetnet.

Bijzondere vondsten:

Kostgangerboleet	KW	Boletus parasiticus
------------------	----	---------------------

16 september. Sprookjesbos bij Weiteveen
Eef Arnolds

Met een bezwaard gemoed vertrok ik naar het verzamelpunt in Nieuw-Schoonebeek. Ik vermoedde dat ik wel eens excursieleider en enige deelnemer aan deze excursie zou kunnen zijn. Het was gortdroog en de zuidoosthoek van Drenthe mag zich onder mycologen toch al niet in een grote populariteit verheugen. Zowaar was er één optimist komen opdagen, Boelie Boelens uit het nabijgelegen Klazienaveen. De oude lanen en het kerkhof van Nieuw Schoonebeek leverden inderdaad nauwelijks iets op. Op voorstel van Boelie gingen we naar een bosje op vergraven veen bij Weiteveen (km-hok 262-521), dat in de volksmond het Sprookjesbos schijnt te heten vanwege de oude en grillige bomen. Het sprookje viel me in werkelijkheid wat tegen. De paddestoelen ook. Met veel moeite wisten we ruim 50 soorten te

scoren, vooral houtzwammen en korsten, waaronder het weinig bekende Gezoneerde elfenbankje. Op het uitgedroogde veen stond toch nog de tere Spikkelplooi-parasol (*Leucocoprinus brebissonii*), een kenmerkende soort voor bosjes op veraardend veen. Interessant was de vondst van de Roze stinkzwam (*Mutinus ravenelii*), een in Drenthe schaarse soort van ruige plekken. Er stonden in het Sprookjesbos welgeteld slechts zes soorten mycorrhizapaddestoelen. Ongetwijfeld is dat aantal onder vochtige omstandigheden hoger. In het Schepersbosje bij Barger-Oosterveen waren de paddestoelen nog schaarser. De tuin van Boelie in Klazienaveen leverde op vochtige houtsnippers mooie vruchtlichamen van de Oranjerode stropharia (*Psilocybe aurantiaca*) en Blauwplaatstropharia (*P. rugosoannulata*).

Bijzondere vondsten:

Gezoneerd elfenbankje   KW   Trametes multicolor

23 september. Knoesterbos bij Stadskanaal

Will Pannekoek en Bernhard de Vries

Het was 's morgens vroeg behoorlijk fris in Gasselte waar we elkaar ontmoetten. De rit naar het Knoesterbos gaf, hoewel het bos nog niet op de kaart stond, geen problemen. Het is één van de vele recent aangeplante bossen in de veenkoloniën, die aangelegd zijn om het woon- en leefklimaat te verbeteren. In dit geval met name voor de bewoners van het aangrenzende Stadskanaal die er zo te zien graag hun hond uitlaten. Het diep ontwaterde bos, geplant op cultuurgrond, bestaat uit verschillende percelen: Een vak met Populier met ondergroei van grassen en brandnetels, een deel met Eik, Els en Berk en een vak met Grove den. Het zag er allemaal erg "nieuwbakken" uit met overal nog akkeronkruiden. Het resultaat viel ons, mede gezien de aanhoudende droogte, niet echt tegen.

Na de middag hebben we onze troost gezocht in een authentiekere omgeving bij Gieten waar we bij Varik oude bosjes aan de es hebben bekeken waarvan nog niets bekend was. Karakteristiek voor zulke eikenstrubben is de Spoelvoetcollybia (*Collybia fusipes*) die parasiteert op de wortels van oude eiken. Ook hier groeide de dit jaar niet te vermijden Kostgangerboleet. Eef ontdekte in het Bonneveld na afsluiting van de excursie nog een interessante, met leem afgedekte oude vuilstort ontdekte die met bos was ingeplant. Hier groeiden nogal wat soorten van kalkhoudende bodem die in Drenthe schaars zijn, zoals de Bleke parasolzwam, Behaarde roodsteeltaailing, Vleeskleurige zalmplaat en Vlekkende poederparasol. De laatste soort is zelfs nieuw voor Drenthe! Het totaal kwam op 133 soorten.

Bijzondere vondsten:

Kostgangerboleet	KW	Boletus parasiticus
Groenige wasporia	BE	Ceriporia viridans
Oranje eikengordijnzwam	GE	Cortinarius helveolus
Vlekkende poederparasol	*	Cystolepiota hetieri
Hagelwitte satijnzwam	KW	Entoloma cephalotrichum
Kruidige melkzwam	KW	Lactarius camphoratus
Bleke parasolzwam	*	Lepiota subalba
Behaarde roodsteeltaailing	*	Marasmius torquescens
Oranjegele bundelzwam	*	Pholiota tuberculosa
Grondhertenzwam	*	Pluteus cinereofuscus
Bruinbultige franjehoed	EB	Psathyrella gossypina
Vleeskleurige zalmplaat	*	Rhodocybe gemina

29 september. Taarlo

Eef Arnolds en Rob Chrispijn

De ergste droogte was voorbij en veel paddestoelenliefhebbers ontwaakten nu pas uit hun zomerslaap. De toeloop op deze zondagochtendexcursie was met 15 deelnemers dermate

groot dat de groep 's ochtends in tweeën werd gesplitst. Een groep bezocht met Rob eerst het ven ten westen van Taarlo. Dat bleek heel arm aan paddestoelen te zijn. De bermen in de buurt waren beter, met o.a. Geurige russula (*Russula odorata*), Schotelrussula (*R. velenovskyi*) en Hanekam. In een greppel langs de bosrand vonden we de Oranje eikengordijnzwam. Het soortenrijkst was een wilgenstruweel ten noordwesten van Taarlo. Hier groeiden flinke aantallen van Kopperode gordijnzwam (*Cortinarius uliginosus*) en Nitreuze elzensatijnzwam. Maar voor we dit moeilijk begaanbare terreintje serieus hadden kunnen bekijken, moesten we op een draf weer terug. Er was afgesproken dat beide groepen zich precies om twaalf uur op de brink van Taarlo zich zouden herenigen!

De groep onder leiding van Eef verkende 's morgens het Achterste Veen, een afgelegen moerasbos met schitterend ontwikkelde wilgenstruwelen, uitgestrekt berkenbroekbos en verspreide elzen. De mycoflora bleek dienovereenkomstig goed ontwikkeld te zijn met karakteristieke soorten als de Kopperode gordijnzwam, Gele wilgengordijnzwam (*Cortinarius cinnamomeoluteus*), Greppelmelkzwam, Grote moeraszwavelkop, Blauwgrijze schorsmycena, Tweesporige satijnzwam (*Entoloma bisporigerum*) en Nitreuze elzensatijnzwam. Het meest spectaculair waren de grote aantallen van de Violetvlekkende moerasmelkzwam, een zeldzame soort die aan wilgen gebonden is. Midden in dit natte bos lag tot onze verbazing een brandplek waarop een grote violetbruine bekerzwam groeide. Na microscopisch onderzoek bleek het te gaan om de zeldzame en sterk bedreigde Zemelige brandplekbekerzwam!

Na het middaguur bezochten we gezamenlijk het noordelijke deel van het Balloërveld, waaronder het Diepveen. Dit veen is ook begroeid met fraai broekbos, maar de mycoflora was er veel minder rijk dan in het Achterste Veen. Aardige vondsten waren hier Kleine satijnzwam (*Entoloma minutum*), Kussenvormige houtzwam (*Hapalopilus rutilans*) en Gewone wolvezelkop.

In de recent gedunde eikenbosjes in het Balloërveld stonden opvallend veel exemplaren van de Fraaie gifgordijnzwam. Deze dodelijk giftige soort lijkt zich de laatste jaren in Drenthe uit te breiden. Een esthetisch hoogtepunt vormde een prachtige Gesteelde lakzwam op een oude, kromme eikenstam. De heidevelden leverden niet veel op, behalve een grazige rand tussen heide en schelpenpad. Daar groeiden een paar kalkindicatoren, zoals de Afgeplatte grondbekerzwam, Fluweelhertezwam (*Pluteus podospileus*) en de Fijnschubbige satijnzwam. De laatste soort was nog niet eerder in Drenthe gevonden.

Bijzondere soorten:

Hanekam	KW	<i>Cantharellus cibarius</i>
Oranje eikengordijnzwam	GE	<i>Cortinarius helveolus</i>
Fraaie gifgordijnzwam	GE	<i>Cortinarius orellanoides</i>
Fijnschubbige satijnzwam	BE	<i>Entoloma jubatum</i>
Nitreuze elzengordijnzwam	KW	<i>Entoloma politum</i>
Gesteelde lakzwam	KW	<i>Ganoderma lucidum</i>
Afgeplatte grondbekerzwam	KW	<i>Geopora tenuis</i>
Gewone wolvezelkop	KW	<i>Inocybe ovatocystis</i>
Violetvlekkende moerasmelkzwam	BE	<i>Lactarius aspideus</i>
Greppelmelkzwam	KW	<i>Lactarius lacunarum</i>
Groene glibberzwam	KW	<i>Leotia lubrica</i>
Blauwgrijze schorsmycena	GE	<i>Mycena pseudocorticola</i>
Zemelige brandplekbekerzwam	EB	<i>Peziza echinospora</i>
Grote moeraszwavelkop	KW	<i>Pholiota myosotis</i>

7 oktober. Fochteloërveen

Rob Chrispijn

Het Fochteloërveen wordt aan de oostkant begrensd door een strook bos die zelden meer dan een paar honderd meter breed is. Op het punt waar dit bos wèl iets breder is, loopt een

schelpenfietspad richting Veenhuizen. Zoals zo vaak in Drenthe deden we langs dit schelpenpad aardige vondsten. Behalve een soort als de Zwavelmelkbekerszwam (*Peziza michelii*) stonden er vooral veel vezelkoppen: Blonde vezelkop (*Inocybe sindonia*) in grote hoeveelheden en, in mindere mate, de aangenaam geurende Amandelvezelkop (*I. hirtella*), de Vlokkige vezelkop (*I. flocculosa*) en de zeldzame Geelbruine duinvezelkop. Laatstgenoemde soort groeide op een plek waar dit fietspad het bos verlaten had. Hier lag een smalle, grazige berm waar ook twee wasplaten stonden te pronken, namelijk de Zwartwordende wasplaat (*Hygrocybe conica*) en de Puntmutswasplaat.

Ook de vondst van de dag werd gedaan in de buurt van dit schelpenfietspad. Op een plek met een ijle begroeiing van berk en eik groeide half in een pijpestrootjesbult een grote, spierwitte, kleverige amaniet. Het kon weinig anders zijn dan de zeer zeldzaam geworden Kleverige knolamaniet. Maar de groeiplek was zo afwijkend van bijvoorbeeld de bekende groeiplaats in het Mensingerbos, dat het twintig centimeter lange exemplaar voor de zekerheid ter determinatie mee naar huis is genomen, met hetzelfde resultaat: *Amanita virosa*!

In een poging een meer zuidelijk gelegen kilometerhok te bereiken, moesten we over het erf van een boerderij. De stevig gebouwde eigenaar bekeek ons vorsend en besloot toen dat zootje ongeregeld de doorgang te weigeren. Daarom moesten we via enkele sloten een alternatieve route nemen, maar zoals vaker, leverde dit nog wel wat aardigs op. Zo passeerden we een oude houtwal waar onder beuk en eik veel Eekhoortjesbrood (*Boletus edulis*) en Grote molenaar (*Clitopilus prunulus*) groeiden. Hier stond ook de Oranje eikengordijnzwam, een soort die wij deze dag ook al in een greppel langs het eerder genoemde fietspad hadden aangetroffen. Deze gordijnzwam profiteerde blijkbaar van een gunstig seizoen, want hij werd in Drenthe duidelijk meer gevonden dan andere jaren.

Tot slot melden we hier nog de vondst van een klein oranje schijfje op een zanderig deel van een dijk die recent was opgehoogd om meer water binnen het Fochteloërveen vast te houden. De vijf millimeter grote schijfjes hadden geen randharen en thuis kon de soort snel op naam worden gebracht: *Aleuria bicucullata* ofwel de in ons land zeer zeldzame Olijke oranje bekerzwam. Na een hele avond achter de microscoop allerlei saaie sporen te hebben gezien, gaat er van de aanblik van deze sterk geornamenteerde sporen wel iets stimulerends uit, maar om nou te zeggen dat ze een olijke indruk maakten, nee!

Bijzondere vondsten:

<i>Aleuria bicucullata</i>	GE	Olijke oranje bekerzwam
<i>Alnicola amarescens</i>	BE	Bittere zompzwam
<i>Amanita virosa</i>	BE	Kleverige Knolamaniet
<i>Asterophora lycoperdoides</i>	KW	Poederzwamgast
<i>Boletus parasiticus</i>	KW	Kostgangerboleet
<i>Cantharellus cibarius</i>	KW	Hanekam
<i>Cortinarius helveolus</i>	GE	Oranje eikengordijnzwam
<i>Hygrocybe acutoconica</i>	BE	Puntmutswasplaat
<i>Inocybe dunensis</i>	GE	Geelbruine duinvezelkop
<i>Inocybe hirtella</i>	KW	Amandelvezelkop
<i>Lactarius helvus</i>	KW	Viltige maggizwam
<i>Leotia lubrica</i>	KW	Groene glibberzwam
<i>Lepiota cristata</i>	*	Stinkparasolzwam
<i>Pluteus cinereofuscus</i>	*	Grondhertezwam
<i>Pluteus romellii</i>	*	Geelsteelhertezwam

14 oktober. Nieuw Dordrecht

Rob Chrispijn

Het verre oosten van Drenthe heeft niet de naam te behoren tot de mycologische schatkamers van deze provincie. Dit vooroordeel moest ook nu weer min of meer bevestigd worden door

het kleine gezelschap dat op een grijze oktoberochtend richting Nieuw Dordrecht trok. Het hier in de buurt gelegen Oosterse Bos bestaat uit eiken-berkenbos op hoogveen en het toonde die dag slechts een beperkt scala aan paddestoelsoorten.

Interessanter was een stukje hei waar we enkele exemplaren van de Heideknotszwam aantroffen. Hier groeide ook een rossig grijsbruine satijnzwam met een iets vezelige hoed. Het bleek om de zeldzame Veenmossatijnzwam te gaan. Het bijzondere van dit ene exemplaar was dat de snede dicht bezet was met knotsvormige cystiden. Dat waren er veel meer dan volgens de literatuur gebruikelijk is. We bezochten ook een stukje waar behalve het overbekende eiken/berken assortiment wat wilgen groeiden. De diversiteit nam meteen toe, met soorten als Wilgenrussula (*Russula subrubens*), Bleke oesterzwam (*Pleurotus pulmonarius*) en Satijnsteelfranjehoed (*Psathyrella lutensis*). Dankzij Bernard kwamen er natuurlijk weer een stel veegjes en korstjes op de lijst, waaronder de Grijze urnkorstzwam (*Sistotrema oblongisporum*). Het is een soort van vochtige, vaak wat voedselrijkere bosjes die als zeer zeldzaam in het Overzicht staat met meldingen uit onder meer Rottumeroog en Wijster.

Bijzondere vondsten:

Clavaria argillacea	BE	Heideknotszwam
Entoloma elodes	BE	Veenmossatijnzwam
Lactarius helvus	KW	Viltige maggizwam
Pholiota flammans	BE	Goudgele bundelzwam
Sistotrema oblongisporum	*	Grijze urnkorstzwam

21 oktober. Boswachterij Exloo

Will Pannekoek en Bernhard de Vries

De dag begon met een stortvloed van regen; en in stilte denk je dan: “Waar begin ik aan”. Op het ontmoetingspunt was het dringen onder de paar grote paraplu’s, want we waren toch nog met negen personen. In colonne naar het bos van Exloo. De paden in de boswachterij zijn daar verhard met keitjes; een goede test voor onze schokbrekers. Als je zo’n boscomplex inrijdt met donker weer word je als het ware opgeslokt in het groen. Op een grenspunt van kilometerhokken hebben we besloten de groep te splitsen, wat een gelukkige keuze bleek. Voor Cees iets minder gelukkig toen bleek dat z’n boterhammen in de auto zaten van iemand die bijna een uur later pauzeerde. Ook ‘s middags zijn onze wegen gescheiden, maar het werd wel droog.

Het resultaat van deze excursie was grandioos: forse soortenlijsten voor vier kilometerhokken. In totaal werd het zeer grote aantal van 252 soorten gevonden, waaronder vele bijzonderheden. Vooral de bermen van het Bodepad en het aangrenzende fietspad waren interessant, vermoedelijk omdat het fietspad vroeger met schelpen was bedekt die voor enige kalkverrijking in het aangrenzende bos hebben gezorgd. Hierop wijst het voorkomen van bijvoorbeeld Narcisridderzwam, Hoornsteeltaailing, Gekraagde aardster (*Geastrum triplex*) en Gewimperde aardster. Hoogtepunt was ook de vondst van één exemplaar van de Witte duifridderzwam langs het Burgemeester Roijenpad, een soort die tegenwoordig in Drenthe (en de rest van Nederland) zeer zeldzaam is.

Bijzondere vondsten:

Hanekam	KW	Cantharellus cibarius
Stinkende trechterzwam	GE	Clitocybe foetens
Purpersteelgordijnzwam	BE	Cortinarius porphyropus
Zilversteelsatijnzwam	KW	Entoloma turbidum
Oranje mosklokje	KW	Galerina calyptrata
Gewimperde aardster	KW	Geastrum fimbriatum
Amandelvezelkop	KW	Inocybe hirtella
Sombere aarddrager	KW	Inocybe splendens var. phaeoleuca

Kruidige melkzwam	KW	Lactarius camphoratus
Hoornsteeltaailing	KW	Marasmius cohaerens
Citroensnedemycena	BE	Mycena citrinomarginata
Purperbruine mycena	GE	Mycena purpureofusca
Krijtachtige kaaszwam	KW	Oligoporus leucomallellus
Naaldboskoraalzwam	BE	Ramaria eumorpha
Duivelsbroodrussula	KW	Russula drimeia
Vorkplaatrussula	KW	Russula heterophylla
Witwollige dennezwam	BE	Skeletocutis amorpha
Gele ringboleet	KW	Suillus grevillei
Bruine ringboleet	KW	Suillus luteus
Witte duifridderzwam	BE	Tricholoma columbetta
Narcisridderzwam	KW	Tricholoma sulphureum

28 oktober. De Slagen bij Zuidwolde
Eef Arnolds

De Slagen is een reservaat van het Drentse Landschap dat bestaat uit berkenbos op dalgrond met een veraarde bovengrond. De grondwaterstand is zo laag dat van berkenbroekbos helaas geen sprake is. Zoals de meeste bossen op verdroogd veen is ook dit terrein betrekkelijk arm aan paddestoelen en groeien er vooral triviale soorten. De meest algemene berkenbegeleider was in De Slagen de Bietensatijnzwam (*Cortinarius umbrinolens*), die sterk naar gekookte bietjes ruikt. Meer bijzonder was het voorkomen van de Berkenridderzwam. Op dode berken groeiden zeer veel Tonderzwammen (*Fomes fomentarius*), maar ook mooie toefen van de Elzenbundelzwam (*Pholiota alnicola*) en Elzenweerschijnzwam (*Inonotus radiatus*), soorten die dus niet aan els gebonden zijn.

De heide en graslandjes rond het veentje met de duistere naam 'Zwarte Gat' werden begraasd door koeien. Schrale stukjes leverden onder andere Gewoon vuurzwammetje (*Hygrocybe miniata*) en Gele knotszwam op. Op een oude koeienvlaai groeide het Keutelkaalkopje, een weinig bekende en ongetwijfeld zeldzame soort die in Nederland alleen uit de kuststreek bekend was. Nieuw dus voor Drenthe! Bij voortgezet verschrallingsbeheer kan zich hier op den duur interessant heischraal grasland ontwikkelen.

Verrassend was een sparrenbosje ten oosten van het Zwarte Gat aan de overkant van de Vogelzangsche Wijk. De bodem was geheel bedekt met mos en het wemelde er van de paddestoelen, waaronder tientallen Vliegezwammen (*Amanita muscaria*), weliswaar bepaald geen zeldzaamheid, maar steeds opnieuw een lust voor het oog. Het talrijke voorkomen van de Geelplaatgordijnzwam (*Cortinarius croceus*) en de Peperboleet (*Chalciporus piperatus*) wijzen op voedselarme omstandigheden. De fijnproevers kwamen hier ook aan hun trekken want een Gordijnzwam met onopvallend bruine hoed, maar met opvallend rood velum op de steel, werd thuis gedetermineerd als *Cortinarius haematochaelis*. Nieuw voor Nederland en derhalve zonder Nederlandse naam!

Aan het einde van de dag hadden we toch weer 194 soorten genoteerd in de vier bezochte kilometerhokken in dit zogenaamd saaie gebied

Bijzondere soorten:

Gele knotszwam	KW	Clavulinopsis helveola
	*	Cortinarius haematochaelis
Valse wolvezelkop	KW	Inocybe longicystis
Wolvezelkop	KW	Inocybe ovatocystis
Veenmycena	KW	Mycena megaspora
Grondhertenzwam	*	Pluteus cinereofuscus
Keutelkaalkopje	*	Psilocybe merdicola
Berkenridderzwam	KW	Tricholoma fulvum

3 november. Gietenerveld

Rob Chrispijn

Er was nog nauwelijks nachtvorst geweest. Daardoor waren er in de Drentse bossen nog volop paddestoelen. In het Gietenerveld moest je vooral in de sparrenbossen uitkijken er niet bovenop te trappen. Mycena's waren prominent aanwezig met vaak duizenden exemplaren. Natuurlijk veel Graskleefsteelmycena (*Mycena epipterygia*), Dennenkleefsteelmycena (*M. epipterygioides*) en Dennenmycena (*M. metata*). Maar gek genoeg is de gewoonlijk minstens zo algemene Kleine bloedsteelmycena (*M. sanguinolenta*) niet één keer genoteerd, in geen van de vier bezochte uurhokken! Hij zal wel over het hoofd zijn gezien, maar echt algemeen kan hij op dat moment niet geweest zijn.

Bij het late herfstaspect van sparrenbossen horen ook soorten als Dennenzwavelkop (*Psilocybe capnoides*) op stronken, Dennenschelpzwam (*Panellus mitis*) op dode takken en Sparrenkegelzwam (*Strobilurus esculentus*) op (half-) begraven kegels, aangevuld met wat minder algemene soorten als Goudvinkzwam en Zilversteelzwavelkop. Dit is allemaal meer of minder voorspelbaar, maar een echte verrassing was de vondst van het tot voor kort nog zeldzame Leerkaalkopje, dat tot twee keer toe op dode sparrentaken werd aangetroffen. Van de grote aantallen trechterzwammen (verdeeld over zes soorten) die we deze dag zagen, is de vondst van de zeldzame Stinkende trechterzwam het vermelden waarden. Ook werden er maar liefst zes soorten mosklokjes gevonden. Geen van alle zeldzaam, maar herken ze maar eens in het veld! Dat gaan we komende herfst op een werkvond bij Eef leren. Misschien kunnen we daarna ook achteloos, in het voorbijgaan, zeggen: hé, leuk, een Geelplaatmosklokje (*Galerina allospora*) of: Vaal mosklokje (*G. mniophila*); twee soorten die deze dag zijn gevonden. Dat was in een van de beide kilometerhokken met rond de honderd soorten. In twee andere hokken telden we meer dan vijftig soorten.

Bijzondere vondsten:

Auriscalpium vulgare	KW	Oorlepelzwam
Clitocybe foetens	GE	Stinkende trechterzwam
Cortinarius bolaris	BE	Roodschubbige gordijnzwam
Entoloma turbidum	KW	Zilversteelsatijnzwam
Ganoderma lucidum	KW	Gesteelde lakzwam
Leotia lubrica	KW	Groene glibberzwam
Phanerochaete sanguinea	BE	Bloedhuidje
Pholiota astragalina	KW	Goudvinkzwam
Pseudohydnum gelatinosum	KW	Stekeltrilzwam
Psilocybe horizontalis	GE	Leerkaalkopje
Psilocybe marginata	KW	Zilversteelzwavelkop
Ripartites tricholoma	*	Gewoon vilthoedje

11 november. Omgeving Zwinderen

Will Pannekoek en Bernhard de Vries

Traditioneel heeft Sint-Martinus-dag iets van: "Nu komen de echt donkere dagen en het wordt tijd om met een lampion te lopen". Eigenlijk verwacht je dan dat je eenzaam teruggetrokken in een stil bosje met wat decemberliedjes in je hoofd een streep kunt gaan zetten onder het paddestoelenseizoen. Het werd anders: we waren met z'n tien en van enig contemplatief verblijf kwam niets. Een drukke dag !! Geduldig verdroeg de groep het povere resultaat van armzalige, kleine, gemengde bosjes. Af en toe werd er zelfs iemand enthousiast. Lieve mensen! Er was zelfs tijd voor korstjes en een gesprek met een ongeruste eigenaar. Het resulteerde in heel veel gewoons (121 soorten) in drie kilometerhokken, één Rode-lijst soort op een dikke beukenstronk en een Modderzwavelkop (*Psilocybe subericea*) in een modderslootje. Maar er zijn weer een paar witte hokken in Drenthe minder!

Bijzondere soorten:
Gesteelde lakzwam   KW   Ganoderma lucidum

16 november. Echtenerveld
Eef Arnolds

Nog steeds zacht paddestoelenweer. Daarom begonnen we de Drentse Zwamdag vanuit het bezoekerscentrum bij Ruinen met een aangename wandeling in het Echtenerveld aan de noordzijde van het vennencomplex de Gijsselterkoelen. Uit hok 223-529 waren immers pas enkele soorten bekend. Op deze korte excursie vonden we er 96, een bijzonder hoog aantal voor de tijd van het jaar. Er waren weer mooie dingen bij, zoals het Vuurzwammetje (*Hygrocybe miniata*) en de Goudvinkzwam. De meest bijzondere vondst zag er evenwel uit als een triviale grijsbruine trechterzwam. De vruchtlichamen waren echter opvallend taai en diep genaveld. Het bleek de Slijtplaat te zijn, zo genoemd omdat de plaatjes overlans splijten als je de paddestoel doorbreekt. De soort wordt gewoonlijk op brandplekken gevonden, maar ook wel in bekalkte dennenbossen. Hier stond de Slijtplaat, u raadt het al, langs een schelpenfietspad. Tegen zonsondergang werd er nog een dennenappel met een Oorlepelzwammetje ontdekt, altijd een publiekslieveling en ook al langs een schelpenpad. Het PWD-jaar eindigde zoals het begon, met de Kostgangerboleet.

Bijzondere vondsten:

Oorlepelzwam	KW	Auriscalpium vulgare
Kostgangerboleet	KW	Boletus parasiticus
Zilversteelsatijnzwam	KW	Entoloma turbidum
Sparrenstinktaailing	BE	Micromphale perforans
Slijtplaat	BE	Myxomphalia maura
Goudvinkzwam	KW	Pholiota astragalina
Zilversteelzwavelkop	KW	Psilocybe marginata

Gewimperde aardster

PADDESTOELLENBEHEER 4: LANEN EN BERMEN MET BOMEN

Eef Arnolds

Drenthe kent veel met bomen beplante bermen, zowel langs doorgaande wegen als langs smalle verharde wegen en zandwegen. We treffen ze aan op alle grondsoorten en in alle landschappen: in het open cultuurlandschap, in boswachterijen, maar ook in de stad. Wegen met aan weerskanten bomen worden vaak lanen genoemd. De Zomereik is in bermen veruit het meest aangeplant, vooral op zandgronden. Ook de Beuk en Ruwe berk worden daar geregeld aangetroffen, minder vaak Paardekastanje, Gewone esdoorn en ander bomen. Op dalgronden van de veenkoloniën en in laagveenstreken vinden we ook lanen met Witte abeel, Canadese populier en Es. Daarnaast wordt de Linde wordt geregeld in bermen geplant, vooral in dorpen en steden. Van de vroegere iepenlanen is door de iepenziekte weinig over. Dennen en andere naaldbomen komen als laanboom nauwelijks voor.

Mycologische betekenis van lanen

Sommige met bomen beplante wegbermen behoren tot de mycologisch meest waardevolle gebieden van Drenthe. Daarover straks meer. Andere bermen herbergen nauwelijks paddestoelen. De mycologische betekenis van lanen berust vooral op de rijkdom aan mycorrhizapaddestoelen, paddestoelen die in symbiose leven met de fijne wortels van een aantal boomsoorten. De betekenis van een berm voor mycorrhizapaddestoelen hangt af van een aantal factoren:

*Boomsort: Es, Iep, Paardekastanje en Esdoorn hebben geen mycorrhizapaddestoelen en daarom is de mycologische waarde van bermen met deze bomen doorgaans gering. Eik en Beuk, in wat minder mate Berk hebben daarentegen grote aantallen mycorrhizasymbionten en zijn dus de beste boomsoorten voor een rijke paddestoelenflora. Bij oudere bomen (ouder dan 50 jaar) groeien veel meer soorten dan bij jonge bomen. Bij Populier, Abeel en Wilg komen veel minder soorten voor die echter ten dele wel specifiek aan deze bomen gebonden zijn. Ook bij de Linde komen minder soorten voor die bovendien niet specifiek zijn.

*Grondsoort en ondergroei: In het algemeen geldt: hoe voedselarmer de bodem, hoe meer paddestoelen. Dat betekent dat vooral bermen op zandgronden met weinig humus interessant zijn voor paddestoelen. Ook bermen op leem en klei kunnen soortenrijk zijn als het stikstofgehalte van de bodem maar laag is. Voedselarme bermen op zand zijn te herkennen aan een weinig productieve, lage, open vegetatie met soorten als Muizenootje, Schapengras en Struikhei, en vaak met een goed ontwikkelde moslaag. In schaduwrijke bermen zijn vaak vrijwel alleen mossen aanwezig. Voedselrijke bermen hebben een veel hogere productiviteit met planten als Fluitenkruid, Kweek en Grote brandnetel. Hier zijn paddestoelen schaars.

*Beheer: De rijkdom aan paddestoelen wordt in grazige bermen bevorderd door jaarlijks maaien en afvoeren van het maaisel in de nazomer. Hierdoor wordt de bodem verschaald en bovendien wordt afgevallen blad gemakkelijker met de wind meegevoerd in een korte vegetatie. Dat betekent extra verschraling. Bij bermen met voornamelijk mossen heeft maaien uiteraard geen zin.

Schrale bermen als refugia van zeldzame paddestoelen

Schrale bermen met eiken en beuken zijn bijzonder belangrijk als wijkplaats voor mycorrhizapaddestoelen die eertijds in bossen groeiden. Tot in de jaren zeventig van de vorige eeuw waren in Drenthe veel mosrijke eikenbosjes op voormalige stuifzanden met een zeer rijke mycoflora. Ze waren bij de lokale bevolking bekend als de rijkste groeiplaatsen van de Hanekam (*Cantharellus cibarius*), maar herbergden tientallen andere soorten. Sinds die tijd zijn de meeste soorten uit de bossen verdwenen als gevolg van luchtverontreiniging. Door

stikstofdepositie vanuit de lucht is de oorspronkelijk zeer voedselarme bodem verrijkt. Hierdoor worden bijvoorbeeld veel eertijds niet zeldzame Stekelzwammen, Ridderzwammen en Gordijnzwammen in ons land in hun voortbestaan bedreigd. In totaal gaat het om enkele honderden soorten die op de Rode Lijst van bedreigde paddestoelen zijn beland. Alleen in sommige schrale wegbermen hebben zij zich tot op heden weten te handhaven dankzij verschraling door weg waaierend blad en afvoer van maaisel. Ook de Hanekam wordt tegenwoordig vooral langs wegen en paden gevonden.

Mycologisch waardevolle wegkanten met eiken of beuken vormen op zich een zeldzaam biotoop. In Drenthe gaat het vermoedelijk om niet meer dan 0,5 % van de totale lengte aan met bomen beplante bermen. Bekende voorbeelden van waardevolle bermen in Drenthe zijn de Friesche Laan op landgoed Vennebroek van Natuurmonumenten bij Paterswolde, de Oude Norgerweg bij Norg en bermen langs het Oranjekanaal bij Zwiggelte en Odoornerveen. Onlangs is een stukje eikenlaan ontdekt op potklei in de Kleibosch bij Foxwolde met een voor Drenthe unieke paddestoelenflora.

Nu de milieusituatie langzamerhand verbetert, laten sommige bedreigde soorten de laatste jaren in bermen een duidelijk herstel zien, bijvoorbeeld enkele stekelzwammen en de Hanekam. In bossen is daarvan nog weinig te merken. Mogelijk kunnen mycorrhiza-paddestoelen vanuit de bermen geleidelijk de bossen weer gaan koloniseren. Dat maakt de bermen als refugia voor paddestoelen extra belangrijk. Tegelijk wordt de kwaliteit van de bermen op verschillende manieren bedreigd.

Bedreigde bermen

De belangrijkste bedreigingen van mycologisch waardevolle bermen met bomen zijn:

- Ongunstig beheer. Uit bezuinigingsoogpunt worden veel schrale wegkanten tegenwoordig niet meer gemaaid, bijvoorbeeld de uiterst waardevolle bermen langs het Oranjekanaal. Hierdoor wordt de plantengroei geleidelijk hoger en blijft steeds meer dor blad liggen, hetgeen uiteindelijk tot verruiging leidt. Voedselrijkere bermen worden veelal wel gemaaid maar met een klepelmaaier waardoor het versnipperde maaisel in de berm achterblijft. Dit leidt eveneens tot toenemende voedselrijkdom, verruiging van de vegetatie en verlies aan natuurwaarden. Soms wordt een bermvegetatie niet gemaaid om andere natuurwaarden te bevorderen, bijvoorbeeld de vlinderstand. Ook de meer kritische vlindersoorten verdragen uiteindelijk echter geen verruiging.
- Versnippering van hout. Tot voor kort werd snoeihout van laanbomen afgevoerd of verbrand. Tegenwoordig wordt het meestal ter plekke machinaal versnipperd. Houtsnippers vormen een goed substraat voor sommige houtafbrekende paddestoelen, maar ze leiden tot verrijking van de bodem, waardoor juist bedreigde soorten van schrale omstandigheden verdwijnen. Daarom is het dumpen van houtsnippers in voedselarme bermen uit den boze!
- Aanbrengen en afvoeren van grond. Wegbermen worden tegenwoordig vaak om de paar jaar machinaal afgeschraapt om de waterafvoer van de weg te verbeteren. Dit leidt weliswaar tot tijdelijke achteruitgang van mycorrhizapaddestoelen, maar na enkele jaren treedt veelal herstel op. Het afschrappen van de berm leidt er vaak toe dat de kanten van het wegdek gevaar opleveren voor het verkeer. Daarom wordt daar vaak weer grond aangebracht (zo blijven we lekker bezig!). Het aanbrengen van zwarte grond op voedselarme zandgrond is desastreus voor de waardevolle mycoflora.
- Graafwerkzaamheden. In bermen wordt in toenemende mate gegraven voor de aanleg of reparatie van kabels en leidingen. Hierdoor worden vaak boomwortels beschadigd, waardoor de bomen verzwakt worden en soms vroegtijdig gekapt worden. Uiteraard verdwijnen dan ook de aan de bomen gebonden paddestoelen. Vaak worden gegraven geulen aangevuld met grond van elders, meestal vruchtbare zwarte grond, hetgeen voor

paddestoelen erg ongunstig is. Ook het deponeren van slootbagger in schrale bermen is een veel voorkomende praktijk met vergelijkbare nadelige effecten.

Aanbevelingen voor beheer

Uit het voorgaande kan al worden opgemaakt welke beheersingrepen in wegbermen gunstig uitpakken voor de paddestoelenflora. Ze worden hieronder nog eens samengevat:

- Maaien en afvoeren van het maaisel in de periode juli-september. Bij zeer schrale bermen kan men met maaien om de paar jaar volstaan
- Afvoeren van afgevallen takken en snoeihout; geen snippers deponeren
- Eventueel afvoeren van bagger uit aangrenzende sloten
- Zo min mogelijk bodemstoring door graven of afschrapen van de bovengrond
- Na noodzakelijke kap inplanten met dezelfde boomsoort met zo min mogelijk bodembewerking
- Bij de aanleg van nieuwe wegbeplantingen verdienen vanuit mycologisch oogpunt mycorrhizavormende bomen de voorkeur, vooral beuk en eik, in mindere mate berk, linde, populier en abeel. Het verdient aanbeveling de bomen te planten op zo schraal mogelijke bodem.

OVER ZIEKE APPELS EN PEREN Bernhard de Vries

Iedereen die af en toe een fruitboom snoeit, heeft het wel eens gezien: halfdode takken met plaatselijk een dunne plek die aan de randen gemarkeerd wordt door onregelmatige woekeringen. De fruitkwekers noemen het kanker. Het is natuurlijk heel wat anders dan wat we kennen van mensen en dieren waar het een vorm van plaatselijke zelfvernietiging is. Bij fruitbomen is het een schimmelaantasting die vooral kans krijgt als de boom wat verzwakt raakt door zandbodems met 's winters te veel water. Als zo'n boom dan ook nog een zwakke onderstam heeft, zoals tegenwoordig normaal is, dan weet je van tevoren dat het mis gaat.

De veroorzaker van de ziekte is een schimmeltje dat je in de winter kunt vinden met een goede loupe: zeer kleine (0,2 mm) rode pukkeltjes op de kankerplekken. Het is een van de vele soorten van *Nectria* en wel het Boomkankermeniezwammetje (*Nectria galligena*). Als het je lukt om zo'n pukkeltje op een objectglasje te krijgen en je legt er een dekglasje op dan merk je dat die kleine dwarsliggers nog behoorlijk stevig zijn. Het pletten van het preparaat moet wel met beleid gebeuren omdat anders je dekglasje knapt. Wat je daarna bij 400x vergroting ziet, zal je verwonderen; zulke grote zakjes en sporen uit zo'n klein paddestoeltje (zie figuur). De ascus in de figuur miste al een paar sporen; normaal zijn er acht sporen per ascus. Ze hebben een stevige wand en meten ongeveer 16-19 x 8 micron.

In elk rood urntje (perithecium) zitten vele zakjes die één voor één hun top naar de opening van de urn richten en dan hun sporen met kracht en nauwkeurig gericht naar buiten schieten. Dat "aktief wegschieten" is een kenmerk van alle zakjeszwammen, maar bij de groepen met urntjes gaat het afschieten vaak spectaculair. Een klein superkanon voor biologische oorlogsvoering dus.

Wijd verbreid en toch zeldzaam?

De verspreiding in Nederland zou je kunnen afleiden van de aangetaste bomen, die zeer algemeen voorkomen. Maar voor de kartering noteren we niet bij elke boom met kanker dat daarop *Nectria galligena* zit. Daarvoor willen we toch echt wel de vruchtlichamen zien. Het is namelijk mogelijk dat er een ander meniezwammetje in het spel is, genaamd *Nectria ditissima*. Doordat het Boomkankermeniezwammetje lang niet altijd fructificeert en doordat de vruchtlichamen heel klein zijn, is de soort nog maar weinig gemeld voor de kartering. In de

Verspreidingsatlas van de Nederlandse Mycologische Vereniging (2000) werd voor Drenthe zelfs nog geen vondst gemeld! Ik was dus blij met de vondst bij Roden (De Peppels) in januari van dit jaar. De weken daarna heb ik verscheidene kankerplekken bekeken, maar rode pukkeltjes? Nergens te vinden.

Het schijnt dat de soort ook op andere loofbomen zit dan vruchtbomen, maar ik herinner hem mij alleen van fruitboomgaarden.

Beter voorkomen dan genezen

Grote delen van Drenthe zijn met op leem stagnerend grondwater eigenlijk ongeschikt voor appels en peren. De beste methode om fruitbomen toch een beetje gezond te houden is: zorgen voor voldoende ontwatering in de winter, een goede kalium en fosfaat bemesting en weinig stikstof. Aangetaste takken uitsnoeien, of plekken uitsnijden en dichtsmen met balsem, en een teveel aan bloemknoppen uitsnoeien zodat er weer behoorlijke scheuten kunnen groeien. Bedenk bij dit alles dat overmaat aan mest, bloei en vruchtdracht schadelijk is.

Wie de groei in zijn boom houdt heeft een appeltje voor de dorst!

NIEUWS VAN HET PADDESTOELNMEETNET
Eef Arnolds, Holthe 21, 9411 TN Beilen (0593-523645)

Het paddestoelenmeetnet is in Drenthe in 2002 nog iets uitgebreid met enkele proefvlakken en nieuwe tellers. Vorig jaar hadden dertig mensen een of meer proefvlakken in Drenthe geadopteerd. In totaal zijn er nu ongeveer 55 meetpunten, verspreid door de provincie, meer dan een verdubbeling ten opzichte van het eerste jaar 1999. Alle deelnemers ontvangen een dezer dagen met hun nieuwe formulieren een nummer van Coolia, het tijdschrift van de Nederlandse Mycologische Vereniging, met daarin een verhaal over de landelijke resultaten van het meetnet.

Voor nieuwe lezers van deze nieuwsbrief: het paddestoelenmeetnet is een monitoring programma waarin op vaste meetpunten gedurende een reeks van jaren de aantallen vruchtlichamen van een aantal goed herkenbare soorten worden geteld. De meetpunten zijn gelegen in bossen en wegbermen met bomen en hebben een oppervlakte van 500 of 1000 m². In totaal zijn voor het meetnet 110 soorten geselecteerd die beschreven en afgebeeld worden in een boekje dat gratis aan deelnemers wordt uitgereikt.

Nieuwe deelnemers en aanvullende meetpunten zijn uiteraard nog steeds gewenst. Ik wil jullie speciale aandacht vragen voor een aantal meetpunten die nu al vier jaar zijn geteld, maar die de huidige waarnemer niet langer kan tellen. Het gaat om zes proefvlakken in dennenbossen Boswachterij Dwingeloo (drie bij Lhee en drie bij Lheebroek) en om één proefvlak in boswachterij Smilde bij Wateren. Voor de continuïteit van het meetnet is het van groot belang dat de tellingen in de toekomst worden voortgezet. Voor beginners is het voordelig dat de proefvlakken reeds zijn uitgezet en dat de soorten al goed bekend zijn. Belangstellenden kunnen zich bij mij melden voor nadere informatie (adres zie boven).

Voor de deelnemers aan het paddestoelenmeetnet in Noord Nederland wordt jaarlijks een **speciale excursie** georganiseerd waarbij vooral aandacht wordt besteed aan de methodiek van het project en aan het herkennen van alle telsoorten. Deze excursie vindt in 2003 plaats op:

Zaterdag 27 september. Bossen in de omgeving van Havelte. Verzamelen 10.30 uur bij NS-station Meppel. Lunchpakket meenemen. Excursieleider Eef Arnolds (0593-523645).

Er is ook een meetnetexcursie op zaterdag 6 september naar landgoed Leusveld bij Brummen (Gelderland) onder leiding van Eef Arnolds. Verzamelen 10.30 uur bij NS-station Brummen. Lunchpakket meenemen.

**Je kunt informatie over het meetnet verkrijgen bij mij (adres zie boven)
of bij de landelijke veldcoördinator Mirjam Veerkamp, Pelikaanweg 54,
3985 RZ Werkhoven, tel. 0343-551905.**

WAT DOET DE PADDESTOELENWERK GROEP?

De doelstellingen van de PWD zijn:

- Het organiseren en stimuleren van paddestoelenonderzoek in Drenthe, vooral door middel van veldinventarisaties en het houden van bijeenkomsten van werkgroepleden.
- Het verzamelen van alle paddestoelengegevens over Drenthe in een databestand in nauwe samenwerking met de Nederlandse Mycologische Vereniging.
- Het publiceren over paddestoelen in Drenthe in een nieuwsbrief en in bestaande tijdschriften. Mogelijk zullen de gegevens over een aantal jaren gebundeld worden in een provinciale paddestoelenatlas, vergelijkbaar met de reeds verschenen atlassen voor broedvogels en hogere planten.
- Het beschikbaar stellen van paddestoelengegevens aan terreinbeherende instanties en het verstrekken van beheersadviezen om mycologische waarden te behouden of te vergroten.
- In voorkomende gevallen het uitvoeren van (betaalde) opdrachten wat betreft veldonderzoek aan paddestoelen.
- Educatie op het gebied van paddestoelenkennis en -bescherming door onder andere het organiseren van voor het publiek toegankelijke excursies en lezingen, alsmede het verlenen van medewerking op het vlak van natuureducatie.
- Het verstrekken van informatie over paddestoelen aan geïnteresseerden, terrein-beheerders en aan de provinciale media.

DE NIEUWSBRIEF

De Paddestoelenwerkgroep Drenthe verspreidt één keer per jaar een nieuwsbrief onder haar medewerkers, organisaties actief in natuurstudie, natuurbescherming en groenbeheer en andere belangstellenden. Men kan deze nieuwsbrief kosteloos ontvangen door zich schriftelijk op te geven bij het secretariaat (adres zie voorkant).

Vaste rubrieken in de nieuwsbrief zijn:

- Beknopte verslagen van excursies van de werkgroep.
- Een mycologisch portret van het geadopteerde terrein waaraan de werkgroep de voorgaande herfst speciale aandacht heeft geschonken.
- Een overzicht van de vorderingen van de paddestoelenkartering in Drenthe.
- In de rubriek 'Paddestoelenbeheer' wordt een bepaald facet van natuurbeheer of groenbeheer behandeld dat van belang is voor de paddestoelenflora.
- Het activiteitenprogramma voor het komende seizoen.

Daarnaast kunnen andere korte artikelen, die van belang zijn voor de paddestoelen in Drenthe, worden opgenomen.

Leden van de werkgroep verzorgen daarnaast jaarlijks een portret van een bepaalde paddestoel in het herfstnummer van Het Drentse Landschap, het tijdschrift van de gelijknamige stichting.

